

רכוש יהודי במזרח אירופה

דוואלו TO SEK
2007

מנהיגי פולין מבטיחים:

11/2007 - 07/2006

ירוסלב קצ'ינסקי - הבטיח באותו הנוסח כמו טוסק, בפגישתו עם נציגים יהודים מארה"ב בסוף 2006. כלום לא קרה מאז.

07/2006 - 10/2005

קאזימיז מרצ'יניאק - הבטיח בנוסח דומה בהצעת חוק אשר הונחה על שולחן הממשלה במאי 2006. כלום לא קרה מאז.

10/2005 - 05/2004

מארק בלקה - התנגד נחרצות לחקיקת חוק להחזרת רכוש, ואכן הנשיא דאז אלכסנדר קוושניבסקי אשר כן היה בעד החוק, לא הצליח להעבירו בסיים.

05/2004 - 10/2001

לז'ק מילר - הבטיח פעמים רבות במהלך כהונתו שהטיפול בחקיקת חוק למתן פיצויים בתמורה לרכוש הגזול הוא חובתו המוסרית של העם הפולני. כלום לא קרה מאז.

10/2001 - 10/1997

ג'רסי בוז'ק - הבטיח מיד עם היכנסו לתפקיד לייצר מכאניזם לאיתור נכסים יהודיים ולטפל בנושא הפיצוי. כלום לא קרה מאז.

שלמה טאוב, לטוב

בניין מגורים בפראג ששוויי נאמד ב-2.8 מיליון אירו. היה שייך למשפחה יהודית ערב השואה. הניצול היחיד, היום בן 67 נאבק על זכויותו במערכת המשפט הצ'כית

חרף העובדה שעדיין אין חוק ייעודי לעניין, קיימת אפשרות חוקית להשיב את הנכסים שאבדו ערב השואה

מאת שלמה טאוב
מיוחד לאפוק טיימס

בחודשים האחרונים רנו עיתוני פולין בנושא הנכסים אשר הושארו בפולין בעקבות השואה, ובמהלך השנים עברו ל"נחלת המקומיים". מדור בר במסה אדירה המוערכת בעשרות מיליארדי דולרים (על פי ערכי המטבע הנוכחיים). הדיון בתקשורת הפולנית הוא תוצאה של הצהרות לח"קיקת חוק שיאפשר באופן רשמי להשיב ליהודים את הנכסים שאבדו עקב השואה.

אולם בעוד הפוליטיקאים הפולנים מדברים על חוקים, מתבררת העובדה כי מדי שנה ישנם פחות תובעים לאותם נכסים, מאחר שמדובר באוכלוסיה הנעלמת מהעולם ובקצב די מהיר. והפולנים די מרוצים מפני שכך נמחקת זהותם של אלו הזכאים לתבוע את נכסי משפחותיהם ובמיוחד לאור העובדה שכני הדור הבא נמנעים מהגשת תביעה מחשש שאין עם מי לדבר.

האמת היא, שיש עם מי לדבר - רק צריך לעשות מעשה ולעמוד בקריטריונים הבסיסיים של "הראויים לירוש" על פי החוק הפולני. וכאשר מדובר בחוק הפולני, יש לדעת שזוהי מערכת חוקים ארכאית, בלתי מתפשרת, המהווה המשך ישיר לחוקה כפי שהייתה בתקופת הממשל הקומוניסטי. השופטים ועורריהם האדמיניסטרטיביים ממלאים את תפקידם באיטיות מופגנת ואינם ממהרים לסיים תיקים. שופטים ממונים בדרך כלל לקדנציה קצרה כך שחלק גדול מתיקי התביעה עוברים בין מספר שופטים עד למתן פסק הדין. די ששופט אחד בתי הליך, יהיה נגוע בסממני אנטישמיות - בכדי לגרום לאיטיות נוספת בתהליך. אולם למרות הכול, מי שעומד בקריטריונים ומצליח להוכיח כי נכס מסוים הוא בבעלות הוריו או סביו והוא היורש החוקי של נכסיהם - הוא אכן יזכה בנכס.

מאחר שאני עוסק בנושא התביעות וההחזרה של נכסים בפולין, פנתה אליי בחודש שעבר הטלוויזיה הפולנית לריאיון בנושא, והכתבת נש' מעת די מודאגת. לשאלתה "הכיצד אתם, בחברת לגאסי, מחזירים נכסים לתובעים בזמן שהחוק עדיין לא עבר בסיים - הפרלמנט הפולני?" עניתי לה: "בממשל הפולני מדברים על הנושא כבר כ-20 שנה והם כנראה ידברו על כך עוד 20 שנה לפחות. אנחנו תובעים בבתי משפט בכל רחבי המדינה, ואנו נתקלים במערכת מסואבת המנסה

שנים), להתמודד עם הרשויות בעניין איתור מס' מכים דוגמת תעודות לידה, פטירה ונישואין וכו', ביקור בבית המשפט לצורך מתן עדות, ומעל לכל - סיום תהליך צו הירושה בפולין.

אני לא מאמין שאי פעם יחוקק חוק למתן פיצויים בתמורה לנכסים בפולין. ובמידה ואת' ברה - יהא זה חוק עם הגבלים הקשורים למקום הנכס, לתקופה בה ניתן יהיה להגיש את התביעה, ולגובה הסכום אשר יאושר כפיצוי.

ואכן מדובר בנדל"ץ יהודי כשווי של בין 30 ל-40 מיליארד דולר. למרות הנתונים הנ"ל, יש להבהיר שנכסים פרטיים נתבעים בפולין, ומדי שנה מוחזרים נכסים לבעלותם של תובעים ויורשיהם המתגוררים בארץ ובעולם - לא בדרך של פיצוי המהווה אחוז מסוים משווי הנכס כמו שמוצע בחוק הפולני, אלא את כל 100 אחוז של שווי הנכס.

חוק הפיצויים על ידי כל מנהיגי פולין מאז העברת השלטון מידי המנהיגות הקומוניסטית (ראה מסגרת), נראה קו אחיד של "משחק פוליטי" אשר המכנה המשותף בין כל המנהיגים הוא העלאת הצעת חוק בנושא הפיצויים, הפחת רוח של תקווה בקרב ניצולי השואה ויורשיהם ובכך מסתיים העניין עד לפעם הבאה - כאשר בינתיים אוכלוסיית ניצולי השואה מתמעטת בקצב של כ-10-15 אחוז בשנה, ואילו בני הדור השני לא תמיד יודעים היכן היה הנכס, ומי הוא הבעלים בפועל - נתוני חובה כתביעת נכסים בפולין.

אל לנו להתעלם גם מהעובדה שאם יחוקק החוק, ידובר על פיצוי בגובה של אחוז מהשווי הנמוך ביותר כפי שיוערך על ידי הממשל הפולני. במילים אחרות יש להביא בחשבון שאם וכאשר יקרה תהליך התנעה לחוק פיצויים, אזי יהיה צורך להוכיח שבעלי העניין זכאים לרשת את הנכס ושוא התביעה (תהליך האורך בין שנה לשלוש

להכשיל כמעט כל ניסיון לעריכת צדק היסטורי, אבל בסופו של תהליך על כל 10 תובעים יש 4-5 אנשים שנהפכים ליורשים בלעדיים של הנכס".

החוק החדש לעונת החצב הקיים

עד כה דובר על חקיקת חוק למתן פיצוי של בין 10 ל-20 אחוז מערך הנכסים הפרטיים שנגזלו בפולין, אך לא נקבע מהו שווי הנכסים ולפי איזה סכום יחושבו אחוזי הפיצוי. האם משווי הנכס כיום או משווי הנכס ב-1939? ראש ממשלת פולין מר דונאלד טוסק נכנס לתפקידו ב-16 בנובמבר 2007 ויש לצייין שבשנה הראשונה לכהונתו ראה לנכון להיפגש עם ראש הארגונים היהודיים ולהבהיר להם את כוונתו ש"עד סוף שנת 2008 יחוקק חוק הפיצוי בתמורה לרכוש הגזול אשר "הושאר" בפולין בין השנים 1939 להיום. אם נסקור בקצרה את יוזמות החקיקה של

מס רכישה בעסקאות מקרקעין

עו"ד שרון עזרא
מיוחד לאפוק טיימס

בעת רכישת מקרקעין, יש צורך בתשלום מס רכישה. שיעור מס הרכישה שונה באם הרוכש הוא הבעלים של דירה יחידה, באם הרוכש הוא בעלים של דירה נוספת, במידה והרוכש הינו עולה חדש, במידה והרוכש נכה, בעת העברת מקרקעין במתנה ובמקרים מסוימים נוספים. מס הרכישה הוא נגזרת של שווי הרכישה.

להלן אתייחס לשיעור מס ברכישה במקרים הספציפיים הנ"ל.

מס רכישה ברכישת מקרקעין שאינם דירת מגורים

מס הרכישה במקרה זה הוא בשיעור של 5 אחוזים משווי הזכויות הנרכשות.

מס רכישה ברכישת דירה שאיננה דירת היחידה של הרוכש

במקרה כזה, מס הרכישה מחושב לפי המדרגות שלהלן:

בגין שווי התמורה עד ל-772,310 שקל ישולם מס בשיעור של 3.5 אחוזים, ומסכום זה ואילך ישולם מס בשיעור של 5 אחוזים. תוקף המדרגות הנ"ל הוא עד ליום 15.1.09.

בעניין זה יש לשים לב לדגשים הבאים:

- א. אם פרט לדירה הנרכשת יש לרוכש דירה נוספת, והוא מתחייב למכור אותה תוך שנתיים מיום רכישת הדירה, או תוך שנה מיום מסירת הדירה לידיו על ידי הקבלן (אם מדובר בדירה שנרכשה מקבלן), יראו אותו כבעלים של דירת מגורים יחידה והחשוב יהיה בהתאם לכך. על הרוכש להצהיר בדיווח לרשויות המס, על כוונתו למכור את דירתו הנוספת כאמור לעיל.
- ב. הרוכש, בן זוגו, ידוע בציבור וילדיו עד גיל 18 נחשבים כרוכש אחד. כלומר, אם זוהי דירתו הנרכשת היחידה של הרוכש, אך על שם ילדו הקטין של הרוכש רשומה דירה, לא ייהנה הרוכש ממדרגות מס רכישה של דירה יחידה.
- ג. במניין הדירות לא תחשב דירה שהושכרה בדירתו מוגנת לפני 1.1.97 או דירה אשר חלקו של הרוכש בה קטן מ-25 אחוז.

הכותב היב הבעלים של חברת לאסי המתמחה בהשבת נכסים שאבדו במהלך השואה www.palishlegacy.org